

VCUR02 "Att arbeta konstnärligt i offentliga rummet"
Benedikte Esperi, Benedikte.esperi@gmail.com
Valand 2017, Appendix till Projektet KOREOARTscape

Benedikte Esperi, *Live Action 11*, 2016 Brunnsparcken foto: Christian Berven

Förtydligande av statement

"Esperi önskar skapa ett (1)*samtal* i och om det (2)*offentliga rummet* där mötet mellan (3)*konstverket* och (4)*betraktaren* får utgöra (5)*tillfälliga* (6)*'rumstider'* som diskuterar var och hur individer ska kunna ges och ta plats med sina (7)*kroppar* i offentliga rum."

1 Samtal

”sam|tal substantiv ~et; pl. ~ **1** konversation i allmänhet”

”muntligt utbyte av synpunkter eller upplysningar vanligen på relativt informellt sätt JFR diskussionsdebattsresonemang äv. om (offentlig) debatt som är mer utsträckt i tiden *det offentliga samtalet*”
SAOL¹

2 Offentliga rummet

*“All spaces are socially regulated in some way, if not by explicit rules (no ball games, no littering) then by the potentially more competitive (more market-like?) regulation which exists in the absence of explicit (collective? public? democratic? autocratic?) controls.”*²

Det finns ett problem med begreppet ”offentliga rummet”. Det presenteras som ett substantiv, beskrivs som ett adjektiv men gestaltas genom en rad begränsade imperativ. I min förståelse av vad som definierar offentliga rummet och vad det har för roll uppstår konflikten i en språklig konstruktion av en komplex miljö. För somliga är det en upplevd öppen tillgänglig plats där de kan ta och ges plats, tala och agera fritt samt känna sig trygga och inkluderade. Det offentliga rummet skulle kunna vara en plats för demokratiskt praktiserande där tillgänglighet, yttrandefriheten och valmöjligheten gestaltas. I Sverige är det till exempel fortfarande förbjudet att dansa fritt på öppna offentliga ytor, i gallerior, på gatan och i parker. Förbudet³ gäller även event både i statlig, kommunal, regional och privat regi som kan påverka allmänheten – det offentliga rummet.

¹ 2017-12-17 Svenska Akademiens Ordlista <https://svenska.se/tre/?sok=samtal&pz=1>

² Massey, Doreen B., *For space*, SAGE, London, 2005 p. 152

³ Ordninglagen 1993:1617

3 Konstverket

”The dancing image can be considered from the outside or from the inside: as an exterior image, what is seen from audience’s perspective, or as an interior image, what a dancer works from to motivate movement.”⁴

[KOREOARTscape](#) är åtta platsspecifika koreografiska ljudlösa filmer skapade i och för offentliga platser i Göteborg av och med Benedikte Esperi. Installationen sker 30/12-27/12 2017. Videofilmerna visar en kropp, min kropp, solo och ibland som duett men även som tre kroppar. De är ca:4-20 minuter långa, de projiceras mot befintliga ytor (ej filmduk e dyl) och loopas dygnet runt under en månads tid. Många av dem är svart-vita. Rörelsematerialet är [komposition i nuet](#) och [dansimprovisation](#).

“Contemporary art perspectives of performativity encompass a hybridization of several artistic approaches: relational, dialogical and participatory.”⁵

Jag förbereder varje inspelning med platsspecifik research. Platserna bestäms successivt och jag finner dem genom att söka. Mitt sökande innebär att jag åker runt, promenerar, diskuterar med mig själv och människor på platsen, googlar, åker därifrån, återvänder, undersöker fysiskt och sensoriskt, omvärderar, tar beslut, avvaktar och tar nya beslut. Under denna process skapas fragment av visualisering kring *vad, hur och varför*. I besluten finns specifika förutsättningar/begränsningar för varje inspelning att förhålla mig till. Eftersom denna process varit lång har nästan allt material använts, inga omtagningar har gjorts. En inspelning/plats har varit en grundregel och den har jag hållit fast vid.

Verket har geografisk spridning och använder platser som normalt sett inte utgör platser för konst eller min vardag. Det har skapat nya tillfälliga möten med människor där tillit och förtroende snabbt måste etableras. På så sätt har processen en stor social praktik. Eftersom jag har hela ägandeskapet är jag inte styrd av så många yttre krav, mer än att jag behövde kunna dra el, montera en projektor och få polistillstånd, men jag har också stort ansvar både praktiskt och ekonomiskt.

Verket har ingen storyline och behöver inte ses sammanhängande, filmerna är fristående och kan ”föra sin egen talan”. Inspelningarna skedde framför en fast kamera på stativ med långa obrutna tagningar. Jag valde att använda en resväska som fast objekt i alla videos. Långt in i processen kom idén om att göra väskan till ett visuellt filmarkiv. Den illustrerar rent konkret platsspecifika referenser, i form av arkivfilmer som är 75-100 år gamla men även mitt eget arkiv av äldre dokumenterade verk som framförts live på platserna finns med. På så sätt förskjuter jag fokus på den mest framträdande kroppen och den upplevda tiden. Jag väljer noga vad som ska exponeras i det färdiga materialet. Redigeringen är en koreografisk praktik, en manipulation, en censur, för att förstärka mina intentioner (statements). Att arbeta med olika lager av tid och bilddesign öppnar för skilda interpretationer. Kroppen, tiden, platsen, kläder och objekten bär konnotationer som i presentationen erbjuder möjligheten att frågor ska uppstå snarare än leverera färdiga svar. [Presentation vid Stadsmuseet November 2017](#).

⁴ Buckwalter, Melinda, *Composing while dancing: an improviser's companion*, University of Wisconsin Press, Madison, Wis., 2010 p.91

⁵ Johnston, Sandra, *Beyond Reasonable Doubt*, LIT VERLAG GmbH., 2014 p.178

4 Beträktaren

“Performers can coerce the receiving body of the viewer into activating its own resources to respond. In this regard, performance is never neutral. The body in states of stillness is at its most magnified, because in these moments it resists the need to explain itself through gesture. In this base or concrete form, the mind of the viewer is increasingly caught up in imagining the interior thoughts and using that body as a quasi-metronomic measure of time passing through the transparencies of another presence.”⁶

Citatet öppnar för en tolkning om att även betraktarens kropp utgör en del av verket. Jag kan betrakta en betraktare och det oförutsedda performativa uppstår i nuet. Beträktaren, vittnet, publiken; är den som bekräftar en konstnärlig intervention. Mötet mellan verket, betraktaren och bevittnandet av betraktaren utgör sin egna performativitet. I det offentliga rummet finns möjligheten att med konsten publicera avbrott, stillhet. Det förut kända möter det okända och gör det okända känt. Dessa avbrott, stillheter, kan etablera nya perspektiv både i ett samhällspolitiskt och ekonomiskt perspektiv, men också i ett personligt kognitivt perspektiv.

5 Tillfälliga

“The true moment is therefore also the inexplicable one, where what is perceived has the insistence of factual occurrence, it has a clarity, but one that seems to exist outside of the structure from which it arose.”⁷

Upplevelsen av det performativa är det tillfälliga, temporära och flyktiga mötet. I ett offentligt rum, där kroppar passerar och förflyttar sig, kan mötet med konst bygga på 1-10 sekunders uppmärksamhet. I KOREOARTscape har jag använt live artens erfarenhet och platsernas förutsättningar för både innehåll och iscensättning. Genom att spela in varje film på respektive plats, spela upp den på samma och låta de existerande ljuden, vädret och de individuella förutsättningarna utforma unika associativa och sensoriska upplevelser.

⁶ Johnston, Sandra, *Beyond Reasonable Doubt*, LIT VERLAG GmbH., 2014 p.182

⁷ Johnston, Sandra, *Beyond Reasonable Doubt*, LIT VERLAG GmbH., 2014 p.185

6 Rumstider – Rumtid

”Det rör återigen frågan om autonomi, där konstens autonomi – fattad som avståndet från det vardagliga livets erfarenheter – rör förmågan att framkalla ett tidsrum.”⁸

”**rum|tid** substantiv ~en • rum och tid fattade som en fyrdimensionell storhet”

”ä. **rum`stid** substantiv ~enrum(s)|tid-en●(enhet av) rum och tid fattade som en storhet med fyra dimensioner dvs. tre riktningar i rummet samt tiden; ett enl. Einstein nödvändigt begrepp för att kunna förklara vissa fenomen, orsakade av tyngdkraften fys. m.m.”
SAOL⁹

Intentionen med att definiera rumstid som en aktion i projektet är att jag vill lyfta offentliga rummet som en icke-statisk miljö där konsten och individen kan påverka flöden och aktiviteter.

7 Kroppar

Jag söker ett spänningsfält där min kroppsliga performativa konst speglar, ger motbilder, provocerar, attraherar, stör eller berör i nuet. Kroppen är mitt främsta verktyg, vilken exponerar och exponeras i min konst. Min kropp är en dansares, koreografs och filmares objekt, i en av omvärlden, ofta identifierad som post-modern praktik. Min "scen" är återkommande för och i offentliga rum. Individer som befinner sig i dessa offentliga rum är en liten del av ett stort väldegnat maskineri där konsumtion och förflyttning är centrala frågor. Med min konst vill jag ifrågasätta, problematisera, kommentera och invitera till frågorna om VEM som ges plats att presentera och representera VAD, NÄR, HUR? Vad kan konsten erbjuda bortom en mainstreamkultur? Får vi uppehålla oss i offentliga rummet utan att generera ekonomisk tillväxt? Jag vill också undersöka hur mitt konstnärskap kan behålla äganderätten, konstnärliga friheten och autonomi i de förutsättningarna jag tar och/eller ges.

Mina ansvarsroller i produktionen, projektet, är den kurerande producenten och den konstnärliga gestaltningens genomförare. Under processen har jag anlitat externa producenttjänster för viss administration och kommunikationstjänst. Projektet är delfinansierat med både statliga, kommunala och privata medel.

”To produce isn't just an activity, it inevitably entails thinking and imagining how this activity may be carried out, as well as the system of production it inscribes itself in.”¹⁰

⁸Gabrielsson, Catharina, *Att göra skillnad: Det offentliga rummet som medium för konst, arkitektur och politiska föreställningar*, Axl Books, 2006 p.328

⁹2017-12-17 Svenska Akademiens Ordlista <https://svenska.se/tre/?sok=rumtid&pz=1#>!

¹⁰Malm, Magdalena, *Curating Context, Beyond the gallery and into Other Fields*, Public Art Agency 2017 p.20

Referens i bildanalysarbetet

[“Gilles Deleuze on Cinema: What is the Creative Act 1987”](#)

